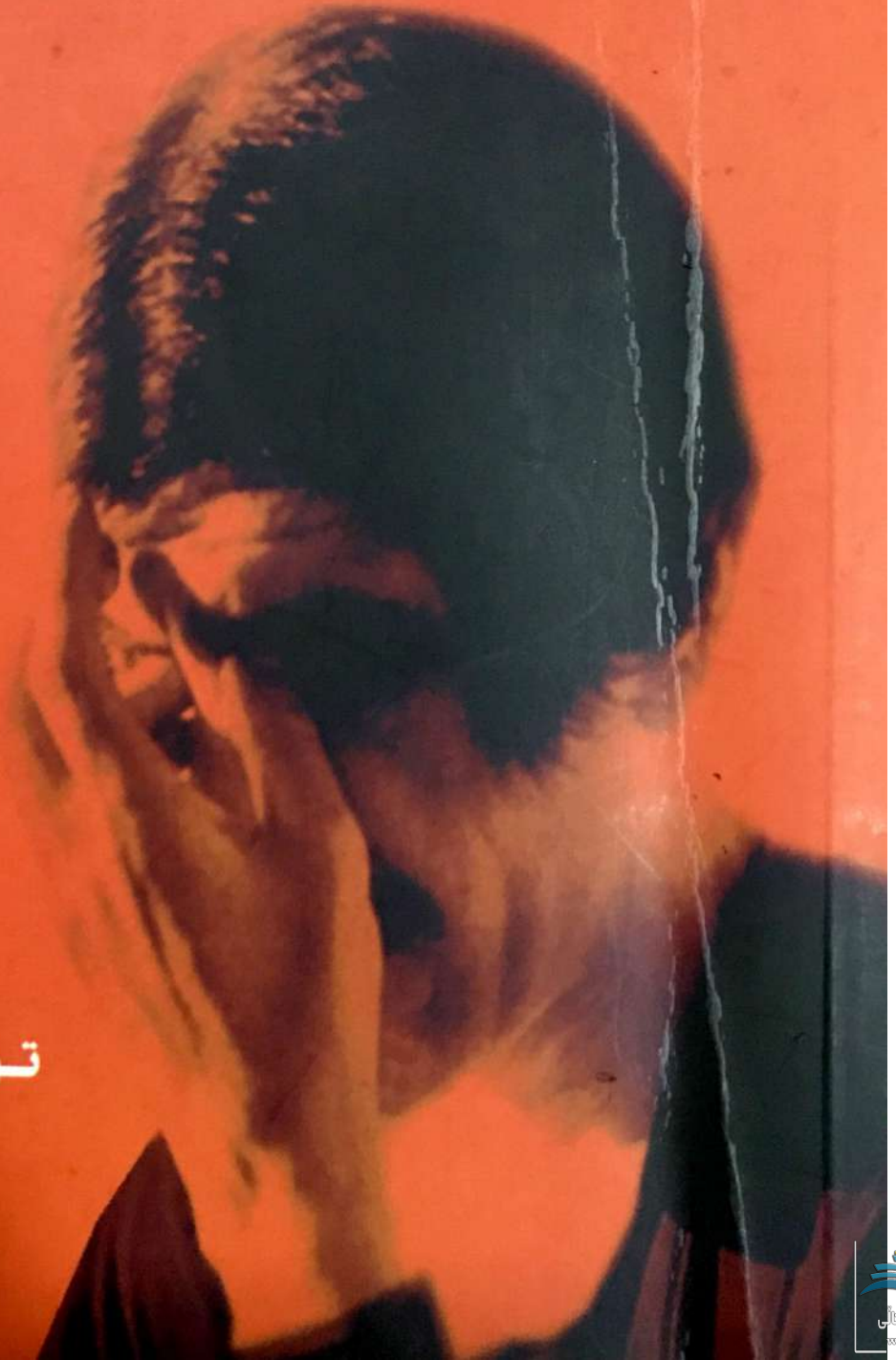

حسین پناہی

تہ قینم خوئن دہوئت،
بہ لام لہ زن دہتر سم!

ومر کیڑانے:
توانا تہمین

ئەقىنم خۆش دەۋىت،
بەلام لەزىن
حسین پەناھى دەتر سم!
وەرگىرانى: تۈانا ئەمىن

نهم کتیبہ لہم سہرچاوانہ وہ کراوہ بہ کوردی:

* جهان زیرسیگاری من است * بہ وقت گرینویچ
نشر: آناپنا، چاپ ۱، ۱۳۹۲ نشر: دارینوش، ۱۳۹۴

* نامہ های بہ آنا *
نشر: دارینوش، چاپ ۳، ۱۳۸۹
* افلاطون کنار بخاری *
نشر: دارینوش، چاپ ۴، ۱۳۹۱

* من و نازی *
نشر: دارینوش، چاپ ۴، ۱۳۸۹
* سلام خداحافظ *
نشر: دارینوش، چاپ ۵، ۱۳۹۳

* نمی دانم ها *
نشر: دارینوش، چاپ ۳، ۱۳۸۹

مہر وہا چند نویسینیکی پہراگہندہ لہ ویبسایتی فرمی
نوسہر و مالپہرہ فارسبیہکاندا.

نەم وەرگىپرانە بۆ:
ھەرمى
تەنھا بەھانەى زىانى من!

پیاویک

که له هیج که سیک ناچن ..

په ناهی کییه و بو ئه م کتیه؟

شاعیر و هونه رمه دند حسین پناهی، له
که شوه وایه کی گوندیدا له ئاواپی
(دژکوه) ی سهر به شاری (سوق)، له
پاریزگای (کهگیلویه و بویراحمد) ی ئیران
سالی ۱۹۵۶ له دایکبووه، - نه گهرچی
پشکنینی DNA له پاش مهرگی ده ریخست
نه و ساله هله یه و له ۱۹۶۰ له دایکبووه .
هر له مندالییه وه ده نیردریته بهر خویندنی
ئاینی، تا فقه قییه تی و خویندن له حه وزه ی
ئاینی قوم و بوون به مه لا .

پوژیک پروداویک پروده دات و وا ده کات؛
حسین ده ست له مه لایه تی هه لگرئ،
به سه ره اته که به و شیوه یه یه که ژنیکی
گوندی دیته لای و لئی ده پرسئ مشکیک
که وتوته هیزه پونه که یه وه، ئایا نه و پونه
پیس و گلاو و حه رام بووه یان نا، په ناهی
ده زانیست که بووه، به لام له بهر نه وه ی ژنه که
زور ده ستکورت و هه ژار ده بی، ناویریست

پراستییه که ی پی بلی، به لکو ده لئی مشکه که
ده ربهینه و جیگه که شی فپئی بده، نه وی
توری پاک و حاله، دواى نه م پووداوه
جبهی مه لایه تی داده که نیئت و نییدی واز له
تاین دینیت.

ژیانی په ناهی له کوله مه رگییه کی گه ورده دا
گوزه راوه، ماوه یه ک له گورستانیک ده ژین،
ژنه که ی خو ده بینیت که مردوویه ک دیته
خوی و پیی ده لئی له سهر گورپی من لاجن!
یه کییک له باشترین نمایشنامه کانی له و
گورستانه دا ده نووسیئت. په ناهی له ۱۰
سالی کوتایی ژیانیدا دور له مالومندال له
تاران به تهنیا له خانووه یه کی بچووکدا ده ژی
و هر له و خانووه شدا ده مریت.

له سهر مردنه که ی قسه زوره، نه گهرچی
مالباته که ی ده لئین به جه لته ی دل مردووه،
به لام هاوپی نزیکه کانی و شایه تحاله کان که
دواى مهرگی چوونه ته خانووه که وه ده لئین
که خوی کوشتووه. هرچونیک بیئت
نه ونده ی من ژیان و شیعر و به ره مه
سینه ماییه کانی نه و مروفه م دیبیئت و
خویند بیته وه، وا تیده گم؛ له پاش

مه‌رگیه‌وه مالبه‌اته‌که‌ی ده‌یانه‌وئ
 سانسۆرئکی ئه‌خلاق‌ی گه‌وره‌ ب‌خه‌نه‌ سه‌ر
 ئه‌م نووسه‌ره‌ و به‌ره‌مه‌کانیشه‌ی، بۆیه‌ لێ‌ره
 و له‌وئ ده‌لێن، "فالانه‌ نووسین ه‌ی ئه‌و
 نییه‌، فیساره‌ شیعر دووره‌ له‌ ئاکاری ئه‌و."
 دیاره‌ ئه‌وانیشه‌ له‌ ئێران له‌ بارودۆخێک‌دان
 خۆیان بێ‌به‌ری ب‌که‌ن له‌ نووسینه‌نه‌ی
 په‌ناهی که‌ لێ‌دانه‌ له‌ گوته‌ری ئاینی و
 ئاکاری گشتی، هه‌ربۆیه‌ لیستیکیان
 ئاماده‌کردوه‌ وه‌ک ئه‌و شتانه‌ی ساخته‌ن و
 به‌ناوی حسین په‌ناهی‌یه‌وه‌ بلاوکراونه‌ته‌وه‌،
 له‌ مالبه‌پی فه‌رمیی نووسه‌ر دایان ناوه‌.
 هینده‌ی په‌یوه‌ندی به‌م کتێبه‌وه‌ بێت ئه‌و
 شتانه‌مان لێ‌ لابردوه‌ که‌ له‌و لیسته‌ی
 ئه‌واندا هه‌یه‌، له‌وانه‌ وه‌سیتنامه‌که‌ی.

به‌لام وێ‌پای ئه‌وانه‌ش ئه‌و نووسینه‌نه‌ی له
 سه‌رچاوه‌کانی به‌رده‌ستماندا نه‌بوون و له
 سایت و مالبه‌په‌ فارسییه‌کاندا وه‌رگیراون،
 له‌ کۆتایی هه‌ریه‌که‌یاندا ئه‌ستیره‌یه‌که‌مان له
 نیوان دوو که‌وانه‌دا به‌م شیوه‌یه‌ (*) داناوه‌،
 تا خۆینه‌ر بزانی‌ت وه‌ک ئه‌مانه‌تی وه‌رگیران،

ئەو شىعرانە گومانىيان لەسەرە، ئەگرچى
مالباتەكەى پەتيان نەكردوونەتەوہ .

خوینەرى خوڤشەويستى ئەم كتيبە،
پيويستە بزانييت؛ پەرتيەك لە پەناھىدا
ھەيە، كە پەنگدانەوہى بارى دەروونى
خويەتى و ئەگر نەبووييت بە شىعر، حەقى
ئەوہى نيە بخريتە سەر زوبانيكى تر. ئەم
پەرتيە زۆتر لە شىعرە دريژەكانيدا ھەيە،
بۆيە ئيمە خويمان لى پاراستووہ و بە
مەبەست تەنھا جوانترين و نايابترين شىعر
و نووسينە كورتهكانى، يان بەش و پاژ لە
شىعرە دريژەكانيمان ھەلبژاردووہ بۆ
وہرگيران .

ئەوانە ژانە سەرەكانى خووى بوون بۆ
پزگار بوون لىيان نووسيونى تىيەوہ، كە
وہرگير دەخوینيتەوہ سەرى ديشيت، ئەگر
بچيتە ژير بارى وەرگيرانى؛ دووجار
سەريەشەيە، كە دوايش دەگات بە
خوینەرى كورد بۆ ئەویش سەريەشەيە! لەو
نيوەندەدا من نامەوى پۆستەچى دەزگای
پەخشى سەريەشە بىم..! بۆيە نايابترين،
باشترين، جوانترين پەيام و مەبەست و

بودسكاپى نىو نه و نووسينه دريژ و
ماندوو كه رانه م له كتيبه كانيدا ده ره ميناوه و
كردومن به كوردى.

له گه ل نه وه دا نه ده بى په ناھى زور رهش و
نائومي دانه يه و نه مهش له گه ل گو تارى زالى
ئىستاي مندا كه ژياندوستيه نايه ته وه،
بويه نه م كتيبه سه ره نجام گولچنيكه له
به ره مى نه م نووسه ره، نه گه رچى به گشتى
خوپاراستن و خولادان له نائوميدييه كى
په ناھى زور زه حمه ته ... ئىستا به هيوام نه م
كتيبه، كه ليئنيكى تری كتيبخانه ي كوردى
پرېكاتوه و جيگای چيژى ئيوهش بيت.

توانا نه مين

ستوكهولم - ۲۰۱۷

سالژمیری گرنګترین کار و پروداوه کانی

ژیانی حسین په نامی:

- ۱۹۶۲- چوونه بهر خویندن له دژکوه .
- ۱۹۶۷- جیهیشتی دژکوه و چوون بۆ سوق .
- ۱۹۶۸- پویشتن بۆ بیهبه هان .
- ۱۹۷۲- پویشتن بۆ قوم و بوون به خویندکار له وئی .
- ۱۹۷۵- دهست هه لگرتن له خویندنی حه وزه ی ئاینیی و پویشتن بۆ شوشتر و وه رگرتنی وانه بۆ ماوه ی سالیک له وئی .
- ۱۹۷۶- مانه وه له نه هواز و سه رقالبوون به کاری جوړاوجوره وه .
- ۱۹۷۷- گه پانه وه بۆ ئاواوی دژکوه و پیکهینانی ژیانى هاوسه ریتی له گه ل خانمیک به ناوی (شه وکتهت) .
- ۱۹۷۸- چوونه وه بۆ نه هواز و کارکردن له کتیبخانه ی نه و شاره دا . هه روه ها له دایکبوونی یه که م مندالی به ناوی (له یلا) .
- ۱۹۸۰- چوون بۆ به ره ی جهنگ و کارکردن له راگه یاندى نه ویدا . هه روه ها له دایکبوونی دووه م مندالی به ناوی (نانا) .

۱۹۸۱- سه‌ه‌ه‌ر ک‌ر‌د‌ن ب‌ؤ ت‌س‌ار‌ان و
ن‌ی‌ش‌ت‌ه ج‌ی‌ب‌و‌ون ل‌ه ی‌ه ک‌ی‌ک ل‌ه ق‌ی‌س‌ن‌ه ک‌ان‌ی
ئ‌ی‌م‌ا‌م‌ز‌اد‌ه ق‌ا‌س‌م و م‌ا‌ن‌ه و‌ه‌ی س‌ا‌ل‌ی‌ک ل‌ه و‌ی‌د‌ا.
ب‌و‌ون ب‌ه ئ‌ه ن‌د‌ام ل‌ه گ‌ر‌و‌پ‌ی‌ی ش‌ا‌ن‌ؤ‌ی‌ی
(ئ‌ا‌ن‌ا‌ه‌ی‌ت‌ا).

۱۹۸۲- ی‌ه ک‌ه م‌ی‌ن ئ‌ه ز‌م‌و‌ون‌ی ن‌و‌وس‌ی‌ن‌ی ش‌ا‌ن‌ؤ‌ی‌ی،
ن‌و‌وس‌ی‌ن‌ی ش‌ا‌ن‌ؤ‌ن‌ا‌م‌ه‌ی (گ‌و‌ل‌ی‌ک و ب‌ه‌م‌ا‌ر)،
د‌ه‌ر‌ه‌ی‌ن‌ان‌ی ش‌ا‌ن‌ؤ‌ی‌ی (خ‌ه و‌گ‌ه ر‌ه ک‌ان).

۱۹۸۳- ن‌و‌وس‌ی‌ن‌ی ش‌ا‌ن‌ؤ‌ن‌ا‌م‌ه‌ی (ئ‌ه س‌ا‌ن‌س‌ؤ‌ر).

۱۹۸۴- ل‌ه د‌ای‌ک‌ب‌و‌ون‌ی ک‌ؤ‌ت‌ا م‌ن‌د‌ال‌ی ک‌ه ک‌و‌ر‌ی‌ک‌ه
ب‌ه ن‌ا‌و‌ی (س‌ی‌ن‌ا). ی‌ه ک‌ه م‌ی‌ن ب‌ه ش‌د‌ار‌ی‌ی ن‌و‌ان‌د‌ن
ل‌ه د‌ر‌ام‌ای ت‌ه ل‌ه ف‌ز‌ی‌ؤ‌ن‌ی‌د‌ا.

۱۹۸۵- ب‌و‌ون ب‌ه ک‌ار‌م‌ه‌ن‌د ل‌ه د‌ه‌ز‌گ‌ای (د‌ه‌ن‌گ
و ر‌ه‌ن‌گ). ن‌و‌ان‌د‌ن ل‌ه د‌ر‌ام‌ای (گ‌ور‌گ‌ه ک‌ان) د‌ا.
ن‌و‌وس‌ی‌ن‌ی (د‌ل‌ی ش‌ی‌ر) و (د‌و‌و م‌ر‌ا‌و‌ی ل‌ه
ت‌ه م‌د‌ا).

۱۹۸۶- ی‌ه ک‌ه م‌ی‌ن ر‌ؤ‌ل‌ب‌ی‌ن‌ی‌ن ل‌ه ف‌ی‌ل‌م‌ی
س‌ی‌ن‌ه م‌ای‌ی‌د‌ا. ن‌و‌ان‌د‌ن ل‌ه ش‌ا‌ن‌ؤ‌ی‌ه ک‌ان‌ی (د‌و‌و
م‌ر‌ا‌و‌ی ل‌ه ت‌ه م‌د‌ا) و (ئ‌ه س‌ا‌ن‌س‌ؤ‌ر).

۱۹۸۷- د‌ه‌ر‌ه‌ی‌ن‌ان‌ی د‌ر‌ام‌ای ت‌ه ل‌ه ف‌ز‌ی‌ؤ‌ن‌ی
(ب‌ه س‌ه‌ر‌ه‌ت‌ه ک‌ان‌ی ر‌ؤ‌ن‌ال‌د و د‌ای‌ک‌ی). ن‌و‌ان‌د‌ن ل‌ه
ش‌ا‌ن‌ؤ‌ی‌ی (خ‌ه ی‌ال) د‌ا.

۱۹۸۸- نواندن له فیلمه سینهمایه‌کانی
 (پوهه و با) و (هیجو) و (میراتی) و
 (نارونی). نووسینی یه‌که م شاعر.
 ۱۹۸۹- مهرگی دایگی. نواندن له فیلمی
 سینهمایی (نهینی نه‌ستیره). نووسینی
 کومه‌له‌شعری (من و نازی).
 ۱۹۹۰- نواندن له فیلمه سینهمایه‌کانی
 (پاسه‌وان) و (سیبهری خه‌یال). وه‌رگرتنی
 خه‌لاتی باشترین نواندن له فیستیفالی
 (فه‌جر). نووسینی (په‌یامبه‌ره بی
 کتیه‌کان).
 ۱۹۹۱- نواندن له فیلمه سینهمایه‌کانی
 (نه‌ینار) و (په‌ناهنده). نووسینی (مۆته‌که
 پوسیه‌کان).
 ۱۹۹۲- نواندن له فیلمه سینهمایه‌کانی
 (هونه‌رمه‌ند) و (پیاویکی ناته‌واو). نووسینی
 (گویی‌که‌وره‌ی دیوار).
 ۱۹۹۳- نووسینی (که‌له‌شیره‌کان و
 سه‌عته‌کان). بلوک‌ردنه‌وه‌ی کتیبی (من و
 نازی).
 ۱۹۹۴- نواندن له فیلمه سینهمایه‌کانی
 (ناواتی‌که‌وره) و (پوژی‌پاستی).

۱۹۹۵- نووسین و نواندن و دهرهینانی زنجیره
درامای تهله فزیۆنیی (بیبی یون)، پراگرتنی
په خشی دراماکه . بلاوکردنه وهی نمایشنامه ی
(دوو مراوی له ته مدا).

۱۹۹۶- تۆمارکردنی نهلبومیک له شیعرهکانی
به دهنگی خووی و بلاوکردنه وهی به
ناونیشانی (ئهسه تیرهکان). نواندن له
زنجیره ی (دزانی نه نه) دا.

۱۹۹۷- نمایشکردنی شانۆیی (شتیک مینا
ژیان). بلاوکردنه وهی هه مان نمایشنامه و
(بیبی یون) و (که له شتیرهکان و
سه عاتهکان).

۱۹۹۸- نواندن له فیلمی سینه مایی (که شتی
یۆنانی).

۱۹۹۹- نووسینی دیالۆکهکانی زنجیره ی
(ئیمام عهلی) و نواندن تئیدا.

۲۰۰۰- نواندن له زنجیره ی (یه حیا و
گولاه توون).

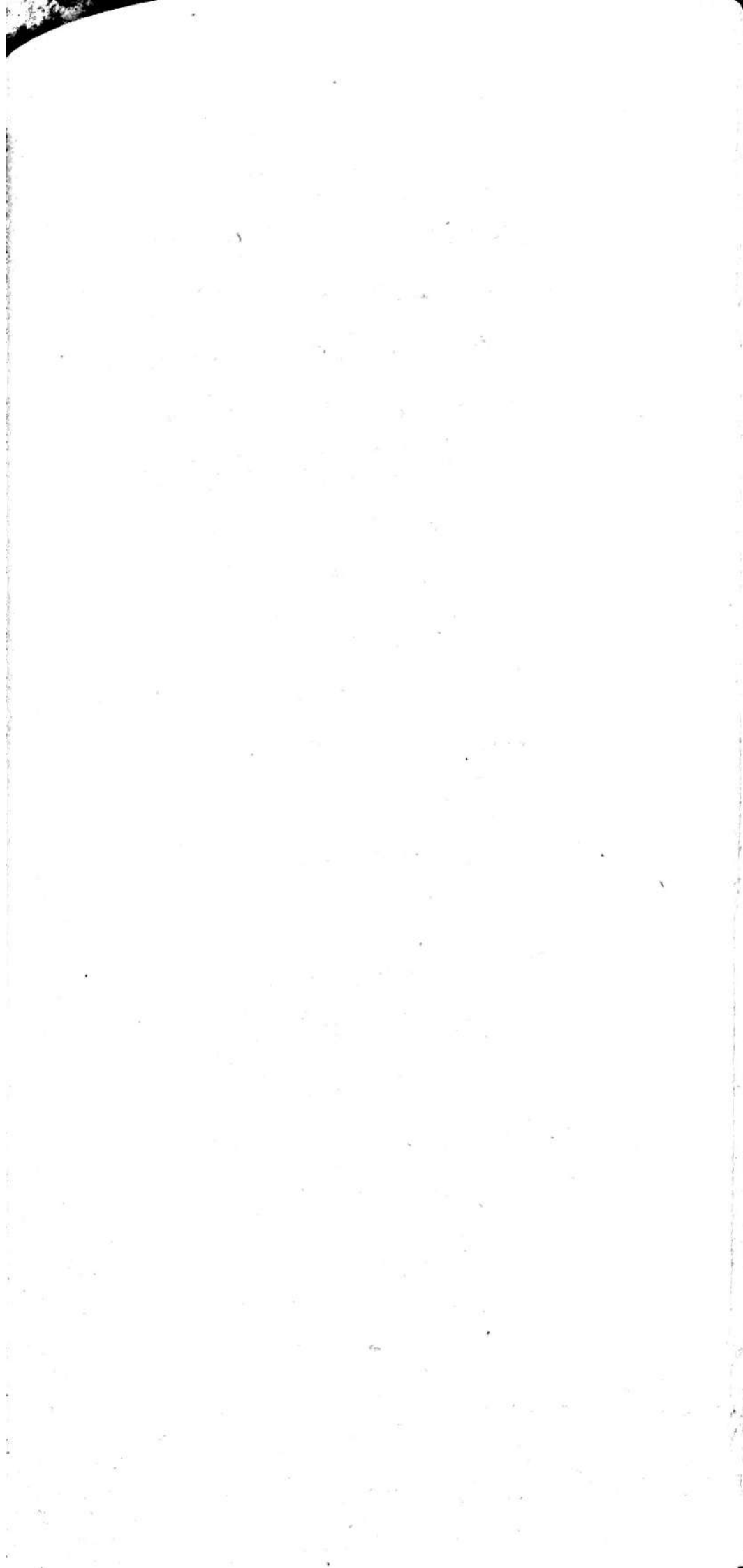
۲۰۰۱- نواندن له زنجیره ی (بنکه ی
هاورپیه تی).

۲۰۰۲- نووسینی کۆمه له شیعره ی (نازانمه کان).

۲۰۰۳- نواندن له زنجیره ی (ئاوازی ته م).

نووسینی کۆمه له شیعره ی (سالانیکه مردووم).

۲۰۰۴- تۆمار كوردنى ئەلبومى دووھمى
شيعرهكانى بە دەنگى خۆى. دواھەمىن
پەيوەندى تەلەفۆنىي بە سىناى كورپىيەو
شەوى ۴ى مانگى ۸. مردن لە ھەمان
رېكەوتدا، دۆزىنەوھى تەرمەكەى لە مالاكەيدا
سى شەو دواتر لە لايەن ئاناى كچىيەوھ.

پهناهی له زاری خویهوه...

که منال بووم نه مده زانی که ده بی به
زیندو بوونم دلخوش بم یان نا، له بهر نه وهی
که هیچ هلوئستیکی تاییه تیم له به رانبهر
ژیاندا نه بوو و لئی تیینه ده گه یشتم! له
ده ره وهی وه سپی هونه ری؛ نه و پوژانه له
په لکه زیپینه ی ژیاندا گه ردیک بووم
ده دره وشامه وه. نه و پوژانه هه زاران سه رقالم
له زه نیمدا کوکرد بـووه، له ده سسته ی
گوله کانه وه بیگره هه تا نه ندازیاری سه گه کان،
له فوپی به رده کانه وه بیگره هه تا بیناسازی
باران و هه وره کان، له ره شی قه له ره شه کانه وه
بیگره هه تا سووری گولی هه نار، هه موو
نه وانه سه رقالمیه شیرینه کانی کاته کانی
بیداریم بوون، وه کوو پی داگری مانگا کان بو
ژیانیا، زهوی و پوژگارم داده به سه ریه کدا و
به ساده یی گوله فیه کان^۱ تیر ده بووم.

---

^۱ - کوله فیه: بالنده یه کی دهنوک کورتی بال خری ده نگ به رزه،
له ناو گه نم و جودا هیلانه ده کات، نه م بالنده یه هیته ده کم
به خته، که ریک له کاتی دورینه دا هیلکه داده نیت! (و)

تیپه پینی پۆژه کان چاوه پوانییه کانمی زیده تر
 کرد و چاوه پوانییه مه حاله کان تووشی
 شکانیکی دهروونیان کردم. له سهردهمی
 لاوتیمدا کیشهکانی پێگای قوتابخانه که له
 پۆژانی باران و ته پوتوشییدا بۆم دههاته پیش
 و پێ و پیللوهکانم ته پ ده بوو، بووه هۆی
 نهوه که له مهزنی و جوانی باران نا ئومید بێم
 و له بهرکردنی ماوهی پێگاکان و گرنگیدان به
 کاسه له شینه^۲ له یاده بکه م. تا ته مه نم زۆرتر
 ده چوو سه هری، به هۆی له خۆباییه
 سروشتییهکان و په یمانه کۆمه لایه تییهکان؛
 له و پۆژگاره زیرینانه دوور و دوورتر
 که وتمه وه!

له ئیستادا و پهنگه بۆ مه تاهه تایشه دلتهنگی
 نه و پۆژانه بـم و ههول دهدهم به یارمهتی
 تهکنیکی گوزارشتکردن و به کۆمهکی زمان؛
 هه موو نه و بیدهنگی و جولانه سه ره له نوێ
 دروست بکه مه وه.

^۲ - کاسه له شینه: به لاتینی *Coracias garrulus*، به فارسی
 (سبزقبا)، بالنده بهکی شینی ئاسمانییه، ۳۰ سانتیمه تریک
 ده بێت، کلکی شینی نامال که سک و ژۆرسنگی په پێ قاره بی
 نامال ره شه، له کونی کهن دال و دیوار و کونه داراندا هیلانه ساز
 دهکات و به هاوینان زۆر ده بینریت. (و)

جیئی خۆیه تی وێپای سوپاس و پێزانین بۆ
 هه موو هاوچه شه نه كانم و مرۆفایه تی و میژوو و
 شارستانییه تیان، گله بیه کیان ئاراسته بکه م
 که (بۆ ده بی پێلاوه كانمان به به های
 قاچه كانمان بکړین؟ بۆچی بۆ ژیانکی ساده
 و ئاسایی نه و هه موو درۆ و دزییه بکه یین؟
 بۆچی ده بی جوانی ژیان ته نها له قوناغی
 مندالییماندا نه زموون بکه یین؟ به راورد به
 تاریکی قورس و گه و ده ی (نه بوون)؛ هیشتا
 (بوون) نیعمه تیکه، هه رچۆنیک بیت شیرینتر
 و دلگیرتره .

په شبنیه کانی ئیمه ئاکامی خراپیبوون و
 په یوه ندیه کانی خۆمانه . نه خۆشی و ته نیایی
 و مه رگمان، هیه کاتییک ده گه له شکوی
 بوون نادات. ئیمه له ده سته ی په پوهله ی
 بوونین، به هه موو توانا و
 شارستانییه ته که مانه وه له لقییک زیاتر نین. بۆ
 زه وی هه فتا کیلۆ گوشت هیه جیاوازییه کی
 نییه له گه ل هه فتا کیلۆ به رده دا! له بیرمان
 بێت که هیه کهس به رپرس نییه له دلته نگه ی
 و کیشه کانی نیو ژیا نی ئیمه، نه گه ر شوین
 پێی به خته وه ریسی و نه فین بگه رین له
 سه ره نجام ده گه ینه وه به خۆمان .

ژیانی من سه‌یربوو له سه‌ردهمی
 خویندکاریبشما؛ له جیاتی کتیبی شایان و
 برپاویکراوی (اصول کافی) ده‌چووم
 (کونده‌په‌پووی کویر)^۱م ده‌خوینده‌وه، نیستا
 که جوړه‌ها پیتزا ده‌ناسم و ماوه‌ی نیوان
 شاره‌کانی (ستوکهولم) و (بوون) ده‌زانم،
 جاری واهیه یادی ئارزووی په‌یامبه‌رانه‌ی
 سه‌ردهمی خویندکارییم و پاته‌ی لاستیک و
 سه‌رمای جه‌سه‌ریی و قوم^۲ ده‌که‌م.
 هرچوونی بی‌ت، شیعر دیوانه‌یی فی‌کردم،
 فی‌ری کردم له دوزه‌خی ئه‌وانی تر به‌ه‌شت
 بو‌خوم دروست بکه‌م.

^۱-کتیبی (اصول کافی) برپاویکراوترن کتیبی ئاینی شیعه‌کانه،
 که (محمد بن یعقوب بن اسحاق الکلبینی) دانه‌ره‌که‌یه‌تی و له
 سه‌ردهمی عه‌باسییه‌کاندا له ماوه‌ی ۲۰ سالدانوسسیویتی،
 نیستا کتیبه‌که له حه‌وزه ئاینییه‌کاندا مهنه‌جه .(و)

^۲-کونده‌په‌پووی کویر: ناوی به‌ناوبانگترین پۆمانی فارسییه له
 نووسینی (سابق هیدایه‌ت)، نه‌م کتیبه له لایهن وه‌رگیره‌وه
 کراوه به کوردی و ناوه‌ندی ئاویر سالی ۲۰۱۵ چاپی
 کردوه .(و)

^۳-قوم: په‌کینک له شار و پارێزگا گرنه‌کانی ئی‌رانه، (۱۲۵ک‌م)
 له باشووری تاران‌وه دوه‌ره، نه‌م شاره پیرۆزیی تایبه‌تی لای
 ئی‌رانیه‌کان و به‌تایبه‌ت شیعه‌کان هیه، خو‌یان وه‌کوو
 پایته‌ختی فه‌ره‌نگی ئاینی له پۆژه‌لاتی ناوه‌پاست ناوی
 ده‌هینن .(و)

ژیانی حسین په نامی هه لایر نییه، دونیاش
خوی هه لایر نییه، دونیایه ک که زیان تیتیدا
له گه ل زوری تر دا چاره نووسی هاوبه شت
هه یه .

ئه مپو شیوانی زیان به جوریکی لیها توه که
ناتوانین هه سته کانمان دابه شی دوو بکه یین،
ده بی پراکه یین بو پاس تا فریای که یین، یان
جییمینین و چاو بپرینه قه له ره شه کان ..
که م نین نه و مرؤفانه ی فریای پاس
نه که وتوون!

خودا ئهو شتهيه كه مندانان دهيزانن نهك گهورهكان

گفتوگويهك له گه ل حسين په نامي

- ناوت؟
- حسین.
- فامیلت؟
- په‌ناهی.
- پیشه‌ت؟
- کارم‌ند له ده‌زگای (ده‌نگ و په‌نگ).
- ئیشی پیشترت؟
- کتیب‌فروش، کاشیی‌فروش، شوان.
- که‌ی یه‌که‌م جار چوینه‌ سینه‌ماوه
- سالی ۱۹۷۰.
- یه‌که‌م فیلم که‌ بینیت چی بوو؟
- فیلمی (جولیا).
- چه‌ز ده‌که‌ی له سینه‌مادا چ کاریک
- بکه‌یت؟
- ده‌رهینه‌ر بم.
- چه‌ز ده‌که‌ی چ فیلمیک دروست بکه‌یت؟
- فیلمیک به‌ناونیشانی (خه‌وگه‌په‌کان) که
- له نه‌شکه‌وتیکه‌وه ده‌ست پیده‌کات و له
- ویرانه‌یه‌کی کومپیوته‌رییدا کوتایی پی
- دیت.

- له چ کاریکت زور پازیت؟
- له هیچیان.
- هز دهکە ی چ کتیبیک بکە ی به فیلم؟
- فونتامارا.
- هیچ چیرۆکیکی تهواو نهکراوت نووسیوه؟
- به لای، چیرۆکیک به ناوی (باویشکی سهگ).
- هزت له چ جوړه فیلمیکه.
- فیلمی دیکۆمینتاری.
- نهگه ر بهرهمه مهن بایت، پارهت تهرخان دهکرد بو کئ و چ فیلمیک تا بهرهم بیت؟
- پارهم تهرخان دهکرد بو خووم، بو فیلمی (خه وگه په کان).
- نهگه ناچار بیت واز له کاری سینهما بیتیت، هز دهکە ی چی بیت.
- هزم دهکرد چیرۆکنوس بم.
- هزت دهکرد له گه ل کام دهرهینه ر کار بکە ی
- له گه ل (نه ندرو تارکوفسکی).
- باشتین فیلم لای تو چیه.
- فیلمی (ئاوینه) ی تارکوفسکی.
- باشتین په خه گری نیرانی لای تو کتیه؟

- بابەك ئەحمەدى.
- باشتىن پۇمانى ئىرانى كامەيە؟
- (كۆندەپەپووى كۆيۈر.)
- باشتىن پۇمانى بيانى كامەيە؟
- دكتور ژىفاگو.
- ھەزەكەي مندالەكانت لە سىنەمادا كار
بەن؟
- بەلى.
- باوكت ھەزى دەكرد تۆ لە سىنەمادا كار
بەيت؟
- نەخىر، بەھىچ شىۋەيەك!
- مندالەكانت لە كارەكانت پازىن؟
- ھەموو جارى نا.
- ھونەر لەگەل نەزم و پىكىدا تەبايە يان
لەگەل ناپىكىدا؟
- لەگەل ناپىكىدا.
- بەشىۋەيەكى پىكوپىك پۇزانە چەند
كاترمىر تەماشاي تەلەفزيۇن دەكەيت؟
- سى كاترمىر.
- بازارپکردن و شت دەكەيت لە مالىەو؟
- نەخىر.
- پاتان سەبارەت بە ژيان؟

- ژيان ڪۆمهالتي دووبارهه، پر له هيو و
- هبلکه و قالونچه و فهلسهفه و نهفين.
- سهرنجت له بارهه ي حافظ چيه؟
- حافظ تاقانهه .
- نه ي خيام؟
- خيام فيرژنه ره شوسپيه كه ي حافظه .
- نه ي مهولانا؟
- نايناسم .
- رات ده بارهه ي چارلي چاپلن چيه؟
- هه ميشه چارلي چاپلن خوش دهويت
- جوانترين نمونه ي نهفين لاي تو كييه .
- ديزه مونايه له شانويي توتيلودا .
- باشتريين فيلم كه تا كوتايي ته ماشاات
- كردبیت، چ فليميک بوو؟
- فيلميکي ئيتالي بوو به ناونيشاني
- (خاني دكتور).
- نه كتري دلخوازت كييه؟
- نه و كه سه ي هه موو ميژوو و مروفايه تيش
- دهنوئيني، نه لپاچينوويه .
- حهزت له چ پهنگيکه؟
- زهره .
- كه دهستت به تال دهبي، چي دهكه ي؟

- تەماشای یاری تۆپى پى دەكەم، يان
ناشيپانە تابلۇ دەكىشم.
- لە تەنيايدا ھەزەت لە چ شتىكى خۆتە؟
- لە چاۋەكانم.
- كاتىك لە ئاۋىنەدا تەماشای خۆت
دەكەيت، چ ھەستىكت ھەيە؟
- دلم بە ھالى خۆم دەسووتىت، ھەست
دەكەم پۆھم ھىچ پەيۋەندىيەكى بە
جەستەمەۋە نىيە.
- باشتىن كاتى كاركرىنت كەيە؟
- ۱۱ بۇ ۲ى شەۋ.
- ھەز دەكەيت لە چ تەمەنىكدا بىرىت.
- لە چل سالىيدا.
- كەي يەكەمجار ھەستت كىرد دەتوانى
بىيىت بە ئەكتەر؟
- ئەۋ كاتەي بۇ يەكەمجار درۆم كىرد.
- چۆن پىناسەي نواندىن دەكەيت؟
- نواندىن، دۆزىنەۋەي مىليۇنان كاراكتەرە
لە نىۋ خۆتدا.
- تۆ بۇ ناۋ كار دەكەيت، يان بۇ نان؟
- من نە خەمى نانمە، نە خەمى ناۋ، من بۇ
بەسەرىدىنى كات ئىش دەكەم، بۇ

پاکردن له و پاسستییه ترسناکانه ی که
نازانم چین.

- له فیلمه کانتدا هه میشه پۆلی، که سیکو
گوناھ و سته ملیکراو ده بینسی، ژیان
خۆشت هه ر وایه؟

- نا هیجگار وانیه، خۆم به مه بهست
دهمه وی ئه م کاراکته ره دووباره بکه مه وه،
جۆریک فیلزانیه و هۆکاره که یشی ئه وه به
بیگوناھی مندا لانه له م سه ده شیت و
ویل و بیباوه پیه دا ون بووه . خودا ئه و
شته یه که مندا لان ده یزانن نه ک
گه وره کان، گه وره کان کاتی خویان له
داندان به چۆله که کاندایه هه ده ر ناده ن.

- له سه دا چهن دی مروڤه کان وان؟

- نازانم، به لام ریژه که زۆر نا ئومیدکهره .

- مروڤیکی ساده پاشتر ده ژنی یان
مروڤیکی ئالۆز؟

- بیگومان مروڤیکی ساده، مروڤی ساده
ئه وه نده ئاسوده ده مریت که مروڤی ئالۆز
ته نه ات ناته ناتوانی به و ئاسوده یه
بشخه ویت! به لام له ئینسانه ئالۆزه کاندایه
ساتی وه ها جوان و دره وشاوه هه یه که

ئەرزىشى دە مەرگى ھەيە و ئەمە تەنھا
ئەوان پىي دەگەن و تىي دەگەن .

مروڧە سادەكانىش، ئالۆزترىن بوونەوهرى
سەر زەويىن كە مېژوو ناچار بە
دووبارە كوردنەو دەگەن .

- تۆ سادەي يان ئالۆزى؟

- من پشيلەيەكم كە قاچى لە شليلەو
ئالآو، لە پروالەتدا دەبىي سادە بىم،
ماركىز لە پۆمانى (سەد سال تەنيايى)دا
دەلئى: "من مروڧئىكى ھەژارم كە بېرىكى
زۆر پارەم ھەيە" . من وەك فىل وام،
مروڧ كە سەيرى فىل دەكات، ھەست
دەكات ئەم ئازەلە قسەي زۆر زۆرى بو
وتن ھەيە، بەس ھىچ ئەندامىكى يارمەتى
ئەم قسە كوردنەي نادات .

- ھەست دەكەيت زۆرتەر شاعىرى يان
ئەكتەر؟

- من زۆترم مەيلم بەلاي شىعەردا ھەيە،
ئەگەرچى كە نواندنىش دەكەم دىويكى
شىعەرىي لە كارەكانمدا دەبىنرئىت . نەك
ئەوھى كە شاعىرىكى گەورە بىم، بەلكو
جۆرىك نىگاي شاعىرانەيە بو شتەكانى

نیو ژیان، له پاستیدا بی شیعر هر ناتوانم
بژیم.

به کورتی له کاتی نووسینه وهی ئەم
ئەزموونه پۆحیانه دا جاری وا هیه
شاعیرم، جاری وا هیه نیگارکیشم،
جاری وا هیه نهی ده ژهنم، به لام
هیچیانم به بایه خوه وهرنه گرتووه، خو
ئەگر هه موو وزه که م له یه کییک له و
بوارانه دا خه رج بکردایه، بیگومان زیاتر
تییدا قال ده بووم و باشتر بوو. ژیان،
پیکه وه گونجانیکی دراماتیکی نییه؛
تیکه له یه که له کۆمه لێ ساتی په رت و
بی په یوه ندی که ته نها قه واره و زهینی
ئیمه یه کگرتووییه کی پی دهدات.

- هه ندی جار پۆلی که سانیک ده بینی که
ئوه نده سادهن ده لێی مندالن.. ئه وه
بو؟

- ده مه وی بلیم کلیله ونبوه کانی ئیمه له
گیرفانی منداله کان و له گیرفانی ئه وانه
دایه که وه ک مندال وان.

- به چ فه یله سوفیک سه رسامیت؟

- نیته، چونکه ته زی له پاستیه و
نه ترسه، له پیشه وایانی ئاینی خوشمان؟

علی و نهج بلاغه و له م تاخیرانه شدا
قورئانم خوینده وه .

- له قورئاندا چ سوره تیک زور کاری
لیکردی؟

- سوره تی (عادیات) له وییدا خودا سویند
ده خوات به هه نکه هه نکى هه ناسه ی
ئه سپ، وه سوره تی (والعصر) که باسی
زه ره ر و خه ساری ئینسانی بیئاگا
ده کات. قورئان ته ژیه له بونیادیکی
شيعریی که ئارامی ده دات به مرؤف.

شاعر و نووسینه کان

من حسېتم/ په ناهيم

خړم د مېنم،

خړم د مېسېم،

بېر له خړم ده كه مه وه...

تا هم ژيان ميراتي بامه!

سلاوه كاني،

هموو نه فينه كاني،

هموو نازاره كاني،

ته نيا ييه كاني..

كاتيك نمام، بو ئيوه!

نه گهر پېتخوشه له گهل من بېينه

يا بهيله له گهلت بېينم!

پېم بلن

يان بهيله پېت بلېم!

سلاوه كانمان،

نه فينه كانمان،

نازاره كانمان،

ته نيا ييه كانمان...

ها!

خوازىيتى

لەخواترسىك لەگوى ئەستىركىك رۇنىشت
لەوبەرى ئەستىرك؛
ژنىك گەردن و گەردنبەندى لى دىرخستبوو،
ئەم چاوى نوقاند و بە ھىواشى وتى:
(دووربىكەومرەمە لە من شەيتان!)
كە چاوى كردمەه؛
ژن؛
سنەوبەرىك بوو،
گەردانەش؛
مانگ..

سوتند

جگه له بوونی تو
هیچ شتیکم لهم جیهانه بیسنووردا
له لا گرنگ نییه،
تهنانهت ئهفینیش!

بیانوو

بهین تو

نه بونی خۆل پزگارم دهکات،

نه ژماردنی تهستیرهکان ئوخژنم دمداتی!

بۆ بانگت کردم؟ بۆ!

سهراسیمه و تامهزرۆ

سی سال بیهوده له چاومروانیتدا مام....

نههاتی!

بهو ناونیشانه

که دوو ههزار سال

بهسهه له دایکبوونی مهسیحدا تیدمپهپری و

سهردمیش

سهردمی وهلیهوم بوو

سهردمی فهلسهفه بوو

سهردمی لهفهی دل و جگهر!

ههوا

ئايا كەس سلاويكى كردوو
تا مه حكومي بيدمىنگى وه لامى بم؟
ئاھ.. پيوستىيه به شكۆكانى مرؤف؛
زىمهن له وه دريژتره،
كه كاتزميره كان نيشانمانى دىمىن..!

با ئيمه‌ی له‌گه‌ل خوی برد

با،
به‌هيواشی په‌رده‌کان دم‌جولینن و
ئيمه؛
منداله خوشباومره‌کان،
سه‌ررپژ له دله‌پراوکی و هیوا،
گۆشه نیوه رووناکه‌کان،
نیشانی به‌کتر دم‌مین..!

ئەبەدىيەتى ئەفەين

مەتەنە بە ئاگرى نىگای مەكە

دەستى لى بەدە!

پابكە بۆ شویتىك كە باكانى

خالىين لە عەترى ئەو،

بۆ زەمبەكى بېرەنگ

بېبۆن، بېدەنگ..

ئا،

هەلبىن و لەودىو

جاويدانىيەتى مەرگەوہ خۆت بشارموہ

ئەگەر خوازىارى ئەبەدىيەتى ئەفەينى!

په پوو

کټټه؟

له کوټټه؟

ئهی ئاسمانی مه زن؟

له ژیر باله کانیدا ماندووم،

چهند بچووک بووی تو!

گهلاوٽز

ٽيمه خراپه ڪار ٻووين
بهراڻ بهر ٿهو ڪهسانهي دٿسؤزانه پرسيان:
بيزه حمهت ٿه مرؤ چهندي گهلاوٽزه؟
نه مانگوت..
چونڪه گهلاوٽز،
گؤري ٿه فيني
گولي خوتير منگي دلي ٽيمه بوو..

نا

دهگه پښمهوره
به چاوه كانمهوره
كه تهنه يادگاري مندالي منن..
تو بلبي دايكم بمناسيتهوره؟

وشه

وشه ههيه دل ئه له رژينيت، "نیشتمان"
وشه ههيه دووبه ره كي دمخاتهوه، "تۆ"
وشه ههيه دواي وتي جگه ره ي دموي،
"دادپهرومري"

وشه ههيه له مانا كه ي گهوره تره، "مردن"
وشه ههيه له مانا كه ي بچووكتره، "ئهفين"
وشه ههيه دوودلي و هيوا له گه ل خوي
دمهينيت، "ديدار"
وشه ههيه له ژمهري مار تالتره، "سلاو".(*)

دووشكى عاشق

دمدات به كهلهى خوييهوه و
سهري دهكات به دوو كه رتهوه
بى تهوهى بزاني؛
بازنهى تاگرى له خهودا ديوه
دووشكى عاشق!

شهو،

دانشین!

ریگا

دوور!

مهرگ،

دست!

کولله،

ئاسۆ!

دار،

ئاگر!

تۆ

وهك قابله مهيه كى تازه

له ناو كه لويه لى ميژوودا دمدر موشنيته وه!

پوڙ،
تال!
پيڱا،
دوور!
مه رگ،
سيٻه!
دهر بهند،
ٿاسمان!
من

وهڪ پارميهڪي کاغھز
له گيرفاني مهلهوانتيڪدا چرچ و لوچ بووم!

كۆتر مېاريكه

كۆتر مېاريكه ي دلى من
كيشه ي قه باره و هاوسه نكي هه يه
له گه ل ئانتين' ..!

' ئانتين: ئارزى تله فزون، كه له سه ر بانه كان كۆتر و بالنده ي
پنوه دهنيشيته وه .

خولانهوه

نين..

دینه دنیاوه،

وټه یه ککسی ده گرین!

گه وره دبین،

وټه ی دووکسی ده گرین!

پیر دبین،

وټه یه ککسی ده گرین..

پاشان

ديسان دووباره نين..!

دستی بهتال

هەر گوێچکه ماسییه کی نه کراوه
مروارییه کی له دلی خۆیدا شار دۆتهوه!
هەر گوێچکه ماسییه کی نه کراوه؛
مروارییهک... بهلێ!
له بهر ئهومیه که ئیمه هیشتا
هه موو پۆژی
به دستی بهتال له کهناره کانهوه
بو مالهوه ده گهرتینهوه..!

تۆزى بېدىنكى

چ ميوانانىكى بى زحمەتن مردوووهكان؛
نه به دستيان قايى پيس دهكهن،
نه به وشهيهك دليك دمرنجيتن..
تهنها به مؤميك و
تۆزى بېدىنكى رازين..!

سٺھم

ڪھواته سٺھم ٻوو دمگريا؛
خو ٽيمه،
له دوو ڪس زياتر نه ٻووين..!

ددان پیدانان

بۆ ددان پیدانان دمچم بۆ کلیسا
له دمرموه گیاکان شین بوون
له بهردم دیواره کۆنه کهدا دمویستم و
ددان به ههموو تاوانه کانمدا دمنیم..
دلنیام به خشراوم؟
گیاکان بی ناو منگیری
له گهل خودا قسه ده کهن..!

برینهکان

له ترافیک لایتیکا
مندالیک به چاوانی پاک و
دستانی بچووکیهوه گوتی:
لهزگهی برینت ناوی؟
پینجی به سهه تومهن..
ئاخیکم هه لکیشا و له بهرخۆمهوه گوتم؛
هه موو لهزگهکانیشت لئ بکرم
نه برینهکانی من ساریژ دمی،
نه برینهکانی تو...! (*)

زمانی گولہ کان

باو کم دہ لیت: کتیب!
دایکم دہ لیت: دوعا!
خویشم چاک دزمانم؛
کہ جوانترین پھسنی خودا
تہنہا لہ ری گولہ کانہوہ دہ کریت بیستن..

رۆزی كۆتایی

من ماندووم!
ماندوو لهم ژيانه!
ماندوو لهم رۆژه پرمه لاتانه!
بال ده گری؛
قزاکي^۲ رۆحي من،
تا كه ناری دهشتی گهنمه شامی!

^۱ مه لات: قوبی شیلراو.
^۲ قزاک: قهله پهش.

لهو ئازارمى كه دىچىزم

تەماشاي شاخ بکه!

شاخ..

تا باومر بهینی

به ژيانى دووبارمى خۆت!

بہشت

ناچمہ بہشت
دایکمی لن نہیت!

دلى خوش

جېماوه له جييهك شتيك؛
كه هيچ كاتيڪ،
هيچ شتيك،
جيگه كهي پرنا كاته وه..
نه قزي رش
نه دداني سپي!

ئەلزامەت

پىرمىردى دراوسىمان؛

تەنھا ئەلزامەرى ھەيە..

دوئىن،

لەخۆۋە پرسەيان بۆ دانابوو،

ئەو تەنھا بىرى چووبۆۋە ھەستىت لەخەو!

لټيانگهړی چاومړی بن

دمزانی؟

ههنديچار

دمبج لهسهر كوته كاغهزيك بنووسيت:

(پشووه!)

ټينجا بينووسيتيت به شووشه‌ی ټهنديشه‌تهوه،

دمبج پشوو بدميت به خوت،

پراكشيپي

دهسته‌كانت بخه‌يته ژير سهرت و

له ټاسمان پابميتي..

ټاسوودانه فيكه بكيشي و

له‌دلتهوه پي بكني

به ههموو ټهو ټهنديشانه‌ی

له‌وديو شووشه‌ی هوشتهوه سهرميان گرتووه..

ټينجا به خوت بلټي:

ده لټيانگهړی با چاومړی بن..!

غەریب

نەنە؛

له هەراوزنای شاردا ونم کردووہ
ئەو موفەرکە سەوزە،
که له مندالییدا کردبووتە مەچەکم..
له یەکەمین هێرشى تاتارى ئەفیندا؛
گۆزەى دلم له هەيوانى بەرد بەردا شکا،
دەستم بە دەستى هاوڕێکەمەوہ جیما،
پێم بە پێى رێوہ رۆى،
من بووم بە چاوموہ..
من بووم بە چاوموہ..
من پارچە پارچە لەدەست چووم،
له يەك بە يەكى رۆژانى ژيانمدا..!

پرسیار

دملین نهومی داینه سووره کان

له ناوچوون،

تهی بو من ماوم..؟

يارى

ئېمە ئەو بېنەرانەين
كە لەودىو دەرگا داخراوەكانەوہ جېماوين!
دەرنەگ ھاتين!
زۆر دەرنەگ..
بۆيە بە ناچارى؛
مەزەندە دەكەين
گەرمو دەكەين
گومان دەبەين..
لەولاترى شانۆكە؛
يارببەكە بە شىۋىيەكى تر دەگوزمى..
!

سلاو، مائاوا

سلاو، مائاوا..

ئەگەر شتیکی نویت دۆزییەوه،

بیخە سەر ئەم دووانە..

تا بەلکو

بکریتەوه ئەم دەرگا ونبوووە پوو بەدیوارە..!

چاوه‌کانی من

شهو له چاوه‌کانی مندایه؛
تەماشای رهشایی چاوه‌کانم بکه..
رۆژ له چاوه‌کانی مندایه؛
تەماشای سپیتی چاوه‌کانم بکه..
شهو و رۆژ له چاوه‌کانی مندایه؛
تەماشای چاوه‌کانم بکه..
ئەگەر چاوم دابخەم؛
جیهان له تاریک دادی..!

وهم

نیشتمان کوا مالم؟
مال کوا دايکم؟
دايکه کوا کۆتره کانم!
مانای ئەم هەموو بێدەنگییه چیه..؟
من وون بووم له تۆدا؟
يان، تۆی وون بوویت له من..!
خۆزگه ئەو رۆژه
له سەر ئەو داره هەنجیره
نەهاتمايه ته خوارموه!
خۆزگه..!

هابل

له شهرمان سوور هه لده گهری؛
هه ساره ی زوهره،
له بهران بهر نیگای حیزی
ته لیسکۆپی هابلدا؛
که فیکه ده کیشی و
بیئابرویانه بنیشت ده جاوی!

باومرت به خودا همیه؟

خودا له ههنجیری کالدایه
خوادا له چاوی پهپووله دایه
کاتیک له رۆژنه ی قۆزاخهوه؛
یه کهمین نیگای جیهان ده کات..
خودا گهورمتره له و مسپی په یامبه ران
سه روتره له زینی بونیا م..
ژیان مالی خودایه،
خودا له من نزیکه،
هینده ی که تو له من دووری..!

چرکه

دمنگی پپی تو که دمرۆی و
دمنگی پپی مهرگ که دیت..
ئیدی هیچی تر نابیستم..!

دسمالی سووری دلم

لیرم؛

لەسەر پردیك له خۆلەمیش،

پن بەسەر چەقۆدا دەنیم و

بە فریوی هەر دەنگیکی دوور

دسمالی سووری دلم رادەموشیتم..!

منڊالانه

شهوئيڪ به توله پڙيه ڪڍا پڙيستم
دهستي گرتبووم و پايده ڪيشام..
لهوه بهدوا؛
هه موو ته مهن به توله پڙيدا دمروات..

دونيای من

لپره، لهم دونيايهی مندا؛
گورگه کانش
تووشی خه مگینییه کی زور بوون،
ئیدی مهر هه لنادرن،
گویی له شمشالی شوان
ده گرن و ده گرین..!! (*)

كۆنتراست

پەشى پەشم!

تۆزى زەردەم تىكەل بىكە ئوستاز!

جارى وا ھەيە قەبارەى قەلەپەشەك;

تابلۇيەك كۆنتراست دەكات..!

پڙحي من پاڪه؛
وهڪ دلي تو،
وهڪ چاوي سهگ،
وهڪ ساوايهڪي تازه لهدايڪبوو..!

بوون و مانهوه ئەفسانهیه
جوانیی ئەفسانهیه؟
یان سووری سیۆ؟
یان سووری خەنجەر؟
دەبی بەندەى چەند خودا بین..؟

تو
دلت تاریکه.. دلت..!

تەڧىن
پېۋىستى بە خوتتە..!

هیچ تمنایه کم به مرؤف نییه!

لهژیر ئاسمانی ئهم ولاته‌دا؛
ته‌نها مهرگ
به یه‌کسانی دابه‌ش ده‌کریت. (*)

خودايا؛
ون بووم، له هيچ شويتيك منت نهينيووو.

گومانم ھەيە
لەو گۆرانىيەى؛
كە زىندانىي و زىندانەوان
پىكەوھ دەمىلئىنەوھ..! (*)

مرؤفم!
بيدمنگ، وهك دارسيويك..
پاخراو، وهك مهزرايهكي ويتجه..
جگه له خودا؛
كي شاياني پهرستشي منه؟

هەرگیز هیچ بوونه و مریکم

به دبه ختتر و

ترسناکتر و

که موکورتتر

له مرؤف

نه خویتد و تهوه و نه دیوه..!

ئىستا وا باشه خۆم پەرخنە بکەم
کە گەشتوو مەتە چل سالیی و
سەبەری ساردی مەرگ؛
لەسەر تای سووتینەری پۆحم
هەست پە دەکەم..!

ئەم سىڭ فاكتهره،
زۆر گرنگن له ژيانى مرۆفدا:
چ كەسيك؟
له كوئى دونيا؟
له چ بارودۆخپكدا؟

تهلهڙيونه (ئي.ئاي، سي) يه
رھوسپيه ڪونه ڪامانت له بيره؟
که له ڇويهه ويته ڪاني ده ڪرد
به ڪاريڪا تيرا!
جا به زمي ٿانتي نه ڪهي همر ته واو نه دم بوو
به فري جارانت بير دي؟
له هي ئيستا سڀي تر بوو..!

خۆم باشم
پاڤردووم ئازارى ههيه..!

به خودام ووت: و مره با جيهان بهش بکهين
ئاسمان بۆ من و ههورهکان بۆ تۆ
دريا بۆ من و شهپولهکان بۆ تۆ
ئاو بۆ من و خۆر بۆ تۆ
خودا پى کهنى و گوتى:
تۆ بهندايهتى بکه
ههموو دونيا بۆ تۆ
منيش بۆ تۆ..(*)

ژيان چيه ؟
ئەگەر پىن كەننە بۆچى دەگرين ؟
ئەگەر گريانە بۆچى پىن دەكەنين ؟
ئەگەر ژيانە بۆچى دەمرين ؟
ئەگەر مردنە بۆچى دەژين ؟
ئەگەر ئەفینە بۆچى پىن ناگەين ؟
ئەگەر ئەفینە نیه بۆچى ئەفیندار دەبين ؟
بە راست ؟
ژيان چيه .. ؟ (*)

مانهوه له پیناوی
کهسیک که خوشت دهویت؟
جوانترین
رووداوی ژیانه ..(*)

بریا؛

که خودا مرۆفی هەر دروست دهکرد،
به جووت دروستی کردباین!
تا ناچار نهیین ئەم هه‌موو تاکه
به شوین تاکه‌که‌ی خۆیدا بگه‌ریت..! (*)

لهوډيو ته م په نجره رسيه وه؛
جگه له هيچي ګوره
هيچي تر نيه..!

لهوديو ديواره كانهوه؛
هميشه كهسيك دضاليتن..
نهو كهسه كييه..؟

به قسه‌ی میمکم:
"سهختی زیان؛
تهنیا ئەو سەد سألە‌ی یه‌که‌مییه‌تی!"
دواتر هه‌مووشتیك چاك ده‌بین،
دلنیا به!
هه‌روه‌كوو چۆن من دلنیا م و
له‌به‌ر ئەه‌مه‌شه‌ وا ئیستا؛
دووهمین پا‌که‌تی جگه‌ره‌که‌م هه‌لپه‌چری...! (*)

ماوميهكى زور
له بهر خاترى پيلاوه كانم،
رقم له زستان بوو..!

ئەرى؛

چەند بەھەشت و دۆزەخ
ژیانی من قەرمبوو دەكاتەوہ..!

سەرىنى تەربوو بە فرمىسك؛
شكۆدارترىن ئەقىنە!

مەرگ؛
وێستانی هەناسە نیه..
من گەلیک مردووم بینوووه
که به رێگادا دەرۆیشتن،
قسەیان دەکرد،
جگەرمیان دەکێشا،
تەر دهبوون لەژێر باران.
لە چاومروانی و تەنیایی تێدەگەیشتن..
شیعریان دەخوێندموه،
قەرزیان دەدا
پێ دەکەنین و
دەگریان..!

مرؤف؛
ومرگپر دراویکی خراپی
مرؤفیکی تره...! (*)

پيلاو؛
نوٽڪاري پياسهڪاني من بوو..
چهتر؛
داهيتاني بيسهروميتي من بوو..
ئهندازه؛
شهترنجي بيدنگي من بوو..
رنگ،
گوزارشتي دلتهنگيهڪاني من بوو..
من يهڪهم ڪهسم ڪه؛
له بازنهى دنگي مهليڪدا،
به سهرگرداني خوى پيڪهنى..
من يهڪهمين بهدمهستي سهر زمويم!

يېگومان
جيهانيان له خوشهويستی كەسيك
دروست كرددوو..
ومك من كه دروستم كرددوو؛
جيهانيك له خوشهويستی
بۆ تۆ..!

جگهره کهم
دمته کینمه چوار چپووی په نجره کهوه،
بن هیچ دوودلییهک..
چونکه؛
جیهان ته پله کی ئاژادادی منه..!

به‌سهر گۆنای راستمدا؛

فرمیسك..

به‌سهر گۆنای چه‌پمدا؛

خوئن..

ده‌گریم،

ده‌گریم،

به‌سهر هر شتی‌کدا که نار‌ه‌وایه..!

سەرمنجام؟
بەومفاترین دووانەى جیهان،
پێلاووەکانى خۆتن..!

گولله نهیدمزانی،
تفهنگ نهیدمزانی،
پراوچی نهیدمزانی؛
که بالنده که خه ریکه
خواردن بو به چکه کانی دهبات..
به لام خو خودا دمیزانی،
نهیدمزانی..!۹

که ئیمه هاتین؛
پووداوه که، پووی دابوو!
ئێستا؛
هەر کهسه،
به گوێرهی سهلیقهی خۆی شتیك دهلێ و
له تاریکییدا ون دمبیت..!

نيوه له تاريخييدا ،
نيوه له پرووناكييدا ،
دهست دريژ دهكهم و
له قولايي تاريخايي ميژوودا؛
بيشكه جهنگيزخان رادمؤمنم..
ئهرئ به راست
نهجيبي ئهسپ ،
پيداھه ئنانه ، يان زيرهكنى مروڤه؟

دەزانی چی؟
هەست دەکەم ژیان کیشە نییە
کیشەکان ژیانن..!
تەماشای بکە؛
تەماشای بکە کەوتووینەتە چ پۆژیکەوه!

سلاو کردن له که سیک؛
که له سلاو تیناگات، زۆر کیشیه..!

***

بمووره؛
به لام ئاخر، ئەفین چۆن دمنوسریتتهوه..!۶

من چند هزده كهه؛
چيروكي هه موو ئهو په پوولانه بزانه
كه بيكوتا جار،
له نامه و شيعره كاندا سووتان،
تا به لگه ي سووتاني نووسه ره كانيان بن..!

خوزگه به حاجی له قله قه کان؛
که خهویان (و) و
عشقیان (ع) و
مه‌رگیان (گ) ی تیدانییه. (*)

منداليمم خوش دەويت؛
ئەو رۆژانەى لەبرى دەلم،
سەر ئەژنۆكانم بريندار دەبوون. (*)

ھەندىك زۆر ھەژارن،
تەنھا سەرومتيان پارمىھ..! (*)

خۆزگەم بە خۆتان؛
که دەتوانن بگرین و پێ بکهنن،
ئەم ژيانە پووچە لەوه زیاتر نییه..! (*)

غەرىبە بوو
ئاشنا بوو،
راھات،
ئەقىندار بوو،
بوو بە بوون،
بوو بە پۇرۇگار،
ماندوو بوو،
بىئومفا بوو،
دوور كەوتەم،
بوو بە بىگانە،
بەلام لەياد نەچۆم..! (*)

فیر بووم؛
ئەمجارە کە دەستەکانم سەرمايان بوو
دەستی کەس نەگرم،
گیرفانەکانی خۆم جیئە متمانەترین..!! (*)

تهنیا بیه کت؛
له گهل کس بهش مه که..
من به کجار کردم؛
تهنیا بیه کهم بوو به ده ئه منده... (*)

ترسى من لهو دونيا؛
دووباره بينينهوى مرؤفهكانى ئيرصيه..(*)

ئەم رۆژانە؛
لە بری (شەرافەت) لە مەرفەھەکان
تەنھا (شەپ) و (ئافات) دەبینی..! (*)

بهراستی
چاک فیبری درۆکردن بووم؛
من باشم.. زۆر باشم..!

كاتيك كەسىك؛
بە ئەندازەى تۆ نىيە،
دەستكارىي ئەندازەى خۆتى بۆ مەكە..! (*)

ههول ددمم؛
خهههكانم نوقم بکههه،
بهلام ئهه بهشههرفانه فهیره مهله بوون!

باشه فرميسك؛
كيشي چهنده؟
كه بهيه كجار رشتتي،
ئهومنده شانمان سووك دهبى..!

چاوه‌کانم دامخه‌م و
دل دسپیرم به دمنگی فلوتی
پیاویکی کویر
که هفتا ساله
عاشقی
کچیکی چوارده ساله بووه..!

پینلاو که تهنک بیت؛
پن زامدار دهکات..
وای به حالی دل..! (*)

ئەگەر خاۋەن مائەكان؛
دەيانزانى پەنجەرە چەند بۇ مەرۇف گىرنگە،
ئەوا كىرى پەنجەرەشىيان لى دەسەندىن..!

به (پيالهيڪ چا) ڀڻ ڊهتواني مهست بيت؛
ٺهگر ٺهو ڪهسهي ڪه ڊهڻ ههڻ،
ههڻ... (*)

به دایکمم گوت:
بمگۆرموه به شتیک
شتیکی به نرخ!
شتیکی گران!
دهرزییه کی شکاو،
تا بتوانی درکی پیتی پی دهرییینی!

ئەو كەسەى كە تۆى بوى؛
بەھەر بىانويەك بىت ئەمىنىتەو...! (*)

پڙمان گرتن و وایان زانی نه زانین!
گرینگیمان پی دان و وایان زانی
سوالی خوشهویسی دهکهن!
هاوار بو حالی ئەم خه لکه:
نه له پڙ تی دهگهن،
نه له گرینگی پیدان،
له لای ئەم خه لکه دلخوش نابیت؛
ئهوان ته نیاترت دهکهن!

پزیشکه کان؛
هەندیک دەستەواژمیان هەیه
کە ئیمە لێی ناگەین،
ئیمەیش؛
هەندیک ئازارمان هەیه
کە ئەوان لێی ناگەن..!

ئېمە؛

لە ھەر شتېك ترسايين بەسەرمان ھات،
ومرن با تۆزى لە بەختە و مەرييش بترسين..! (*)

ج دلیکی بچووکي ههيه مرؤف؛
چهند زوو تهنگ تهبی ..!

دوعام بۆ بکه؛
چاوهکانت گوله بهرۆژمن،
تەماشای هەرکوی بکهیت،
خودا لهوێیه!

ئىمە بۇ تىدەگەين!
ئىمە بۇ دەپرسين!
خۆت دەناسى؟
من خۆم سىبەرىكم..
من چى؟
دەكەومەوہ بىرت!
سىبەرى لە سىبەرى سىبەرىكد!

مىزىك بۇ كار،
كارىك بۇ چەريا،
چەريا يەك بۇ خەو،
خەويك بۇ گيان،
گيانىك بۇ مەرگ،
مەرگىك بۇ ياد،
يادىك بۇ بەرد،
ئەمە بوو زيان...!۹

ئېمە زوو ھاتىنە دونياۋە؛
سەرم دەئىشى... زۆر!
تا نامەى دواتر تۆ ماچ دەكەم،
ئەى ئازار شىكىتى ھەموو سەرنىشەكانم!

ئاناي ئازيز؛
ئەم رۆژانە ھەر كە بىر لە تۆ دەكەمەو،
بە ویتەي كۆتریک دەگەم
كە لەسەر داریکى نەناسراو
ھەلنیشتووھ و
لەژىر لىزمەي باراندا،
بەشوین شتیكى نەزانراودا
بە چەپ و راستدا مل دەگىریت..!

ۋەختىڭ تۆ نىت؛
ئىتر چاۋەكانم
باش بن يان خراب،
بۇ من ھىچ جياۋازىيەكى نىھ..!

خوداايا؛
ئاسمانت مهترى به چهند؟!
ئيدى زمويت
بۆنى ژيانى لى نايه!

که دیت؛
دمرگا که "ده کریتته وه"
که دمرؤیت؛
دمرگا که "داده خری"
ئاگات لئییه،
ته نانهت دمرگا که یش
"وابه سته" دمی...! (*)

باوكم هه‌میشه دهیگوت:
باومرت به ژیانی پاش مهرگ هه‌بییت!
به‌لام من له‌گه‌ل ئەم خه‌لكه‌دا،
باومرم به مهرگی پیش ژیان هیناوه!
هه‌موو رۆژی ده‌مرم،
بی ئەوهی ژیا بیتم..!

باوكم ههزار بوو؛
باپيريشم..
من مندالم نيه،
بهلكو؛
ههزاري كوٽايي پي بيت. (*)

ئىدى تەنانەت؛

دەرفەتى درۆکردىشىم بۇ نەماۋەتەۋە..

ئەگەرنا چاۋەكانم دادمخست و

گويم له گۆرانىيەك دەگرت

كه تىيدا دلىك دەلىت:

من تۆم...

ئەوم ...

كەسىكم...

خۆش دەۋىت!

ههتاو؛

نهمرانه دمدموشیتتهوم؛

له خولگهکهی خۆیدا..

ئیمهین؛

که پی دمخهینه شوئنییکانی خۆمان و

ئاوا دمبین، ههموو دممه و ئیوارمیهك..! (*)

يېگومان؛
پۇزى دەنگ دەيىستى
پۇزىك؛
كە نە دەنگ گىرنگى ھەيە و
نە پۇزى..!

دونييا؛
ياساياهكى سهيرى ههيه،
لهنيو جهوت ميليار مرؤفدا،
تهنها لهگهل يهكيك لهواندا
ههست به تهنيايي ناكهيت،
خوا نهكات ئهو كهسه جيت بهيليت؛
ئهو كاته ئيدي
لهگهل خوشت دهبيته غهريبه..! (*)

لهبارەى ئەفینەوه؛
قسەکردن بۆ مرۆف زووه
هیشتا زۆر زووه..

حورمه‌تيان بگره گولم؛
ئهم فرميسكانه،
خويتبایی ته‌مه‌نی له‌دستچووی منن..!

دلى ئەوانە مەشكىنە؛
كە بە بېدەنگى دەگرىن..
چونكە ئەوان؛
كەس شك نابەن
فرمىسكە كانيان بۇ بسرىت. (*)

پښت ناکات؛
چوار دمورومان پر بیت له مروّف..
هر تهو چند کسهی،
له چوارد مورمانن، مروّف بن بهسه..! (*)

خوایه گیان؛
پہنات پین دہگرم له دوو پرووی..
ٹامین..!

بەبى تۆ؛
نە بۆنى خاك رزگارم دەكات و
نە ژماردى ئەستېرەكان
هېورم دەكاتەوہ..!

چہند سہیرہ!
ناسنامہ کہم؛
ہہموو شتیکی تیدا نووسراوہ؛
جگہ لہ حالہم..!

دمهوی بگه پیمهوه؛

بو زهمانی مندالییم..

بو ئه و کاتانهی باوکم؛

تهنیا قارهمان بوو..

ئهفین؛

تهنها له باومشی دایکمد تهواو دمبوو..

بهرزترین شوین له زموییدا شانی باوکم بوو..

خراپترین دوژمنهکانم؛

خوشک و براکانم بوون..

ئازارم تهنه ئهژنۆ بریندارمکانم بوو

تهنها شتیک که دهشکا؛

که رهستهی یارییهکانم بوو..

مانای خواحافیزییش (تا بهیانی) بوو.. (*)

ئەم رۆژانە خوداش؛
لە دەست وشە دووبارەکانی من ماندووو..
چ ھەستیکی ھاوبەش ھەیه؛
لەنیوان من و خودایا!
ئەو لە دەست وشە دووبارەکانی من
ماندووو و من.....
لە دووبارەبوونەوی
رۆژە خەمگینەکانی خۆم..!

گہورترین
مہلہی پزیشکہکان ٹہومیہ:
دمیانہویت دلیکی شکاویش
بہ حب و دمرمان،
چارسہر بکہن..! (*)

په نجره که بکه رموه؛
چیز و مربگره لهم ههوا دلگیره بارانوییه..
خوشبه ختانه؛
باران میراتی بی اوکی کس نییه..!

بۆ ددان پێدان؛
به راستیه‌کانی نیو دل و می‌شکم
ئەمشەو دوو حەپی ترم زیاد کرد
بۆ سەر حەپه‌کانم..
پشت له ئاسمان را ده‌کشیم،
بیر ده‌که‌مه‌وه؛
دەزگا‌کانی بلاو‌کردنە‌وه‌ی کتییی پیرۆز،
هەلی باشت‌کردنی چاپه‌نوێ‌کان
نادەن به‌خودا!

سهرمتا؛
بيدهنگي بوو..
بيدهنگي؛
خودا بوو..
خودا؛
وشه بوو،
وشه نياز بوو..!

جاریکیان؛
نزیکه‌ی بیست ده‌قیقه،
تہماشای دمنکہ خورمایہ کم کرد..
وا دمردہ کھوئ؛
ئیمہ بہشیکی بچووک،
لہ پرسیاریکی گہورہ بین..!

بۆ زموی
ههفتا کیلۆ گوشت و
ههفتا کیلۆ بهرد جیاوازی نییه..!

چ بيړه حمه ژيان و
چ نيغمه تيكه راهاتن..!

وهلامى زيانم؛
مهرگ نهبوو..
توخوا وانبييه..؟
مهرگى من؛
مهرگى گهلايهك نهبوو..
توخوا وانبييه..؟

شيعر دەبي؟

ماوهى ئۆتۆبانەكانى ئەزبەر بىت!

شيعر دەبي؟

بزانى مەخزەنى كلاشىنكوف

چەند فيشەك دەگرىت!

شيعر دەبي؟

بزانى ئاوهلزاواى ومزىرى پيشوو كىيە!

كابرىتەرى ئوتۆمبىل،

چەند بورغو و سەمونهى هەيه!

دوو سالى رىكە لە هەلىك دەگرىم

تاييدا بىر لەدايكم بكمەهوه..

دوو سالى رىك..!

ئەمرۆ بوو بە سالى سىهەم!

ئەمرۆ..!

وئىراى ئەوش؛

هيشتا بەرگەرتتى سالاھكان

لە بەرگەرتتى سەعاتەكان ئاسانتره..!

درمخته‌کان ده‌لین به‌هار،
مه‌له‌کان ده‌لین هیلانه،
به‌رده‌کان ده‌لین سه‌بر،
زموییه‌کان ده‌لین خاومن،
مرۆفه‌کان ده‌لین (به‌خته‌ومری)
به‌لام هه‌موومان له شتی‌کدا هاوبه‌شین،
له داواکردنی پووناکید!
ئیمه نه درمختین و نه زموی؛
که‌واته دمبێ به هه‌موو
که‌مووکورتییه‌کانمانه‌وه
بۆ به‌خته‌ومری؛
له‌نیو حه‌رمی خۆماندا بگه‌رین!

ئەي ديار لەبەر دڵ و
ئەي ناديار لەبەر چاو،
ئەي هەموو من..! (*)

که دمرگا داخرا
ئیتیر جیاوازی نییه
سهده مهتر له من دووریی، یان سهده سهده..!

له كه با بخانە يەك؛
گۆشتى چۆلەكەيان ھەبوو
بەھتە بەرچاوت؛
چواردە چۆلەكەيان،
كردبوو بە يەك شيشەوہ براژندبوويان!
ئيمە پيوستمان بە چۆلەكەكان ھەيە و
ئەوان پيوستيان بە گەنم،
گەنم بە....
ھەر ئەوہى
كە ھاوچەشنەكانى خۆمان ناخوين
جىگاي سوپاسە..!

ٲايا ژنان
لهو رووموه
ناوى مهزنى ٲهفين دبهن كه داىكن؟
نازانم!
بهلام چاوهكانم ليكدمنييم؛
ٲهنازهى كراسهكهت
ههنگوينى نيگات
و دمنگت...
بيرخوم ديمهوه..

وتت ومره ژيان زۆر جوانه
پامکرد!
چاوت بۆ ناردم تا ببينم
جا ببينيم!
پرسيم ئەم ئاگر بازييه چييه له ئاسمان؟
ئەو كەنارى جۆگا روونه چييه؟
ئەو هەموو راز و رەمزە،
ئەو هەموو سر و ئەسراره چييه؟
منت هينا حەيرانم بکەي؟
بۆ خاترى خوا!
منت هينا پەريشانم بکەي؟
بۆ خاترى خوا!
جا پەريشانى نەبووم؟
جا حەيرانى نەبووم..؟

نزيكهي سيژده ههزار و
 سهد و چل جار نوستن و بيداربوونهوه!
 ديسان نوستن و بيداربوونهوه،
 ديسان نوستن و بيداربوونهوه،
 لهسهر يهك زموى و لهژير يهك ئاسماندا!
 بهرگهگرتهى ئهم ژماريه سهرسوورهيته؛
 پيوستى به وزهى سهرو مروّف ههيه!
 ههرچونى حسابى بكهيت؛
 ماف دهميت بهخوت،
 كه پاش ئهم ههمووه؛
 گهيشتيت به حهقيقهتيك..؟
 به وهلاميك؟
 به بهلگهيهك؟
 به هوكارىك؟
 به شتيك كه كهميك
 تهنها كهميك ئاراميت بداتى..؟!

دانپيدانان

من ژيانم خوش دمويت،

بهلام له ژيانى دووباره دترسم!

ئاينم خوش دمويت،

بهلام له كه شيشه كان دترسم!

ياسام خوش دمويت،

بهلام له پاسه واننه كان دترسم!

ئەفينم خوش دمويت،

بهلام له ژنان دترسم!

مندالانم خوش دمويت،

بهلام له ئاويته دترسم!

سلاوم خوش دمويت،

بهلام له زمانم دترسم!

من دترسم

كهواته هم..

ئاومه رادهبوورى رۆژ و رۆژگارى من!

من رۆژم خوش دمويت،

بهلام له رۆژگار دترسم!

تەماشای سەعات دەکەم:
 دەورو بەری سیی شەوہ..
 چاوم دادمخەم،
 نەکا چاوەکانت لەبیر بکەم..
 وەک خووی ھەمیشەیییم؛
 دەچمە بەردەم پەنجەرەکە..
 ورسەورشی چەند گۆیپکی میھەربان و
 سیبەری کیشداری شەوگەری چەماوہ
 ھەپەہی ھەژتەری سەگگەلیک و
 بانگی ئاسمانی چەند کەلەشیریک..
 وەک مندالییم لەخۆشیان دەفرمە ئاسمان
 خۆشحال کە ھیشتا؛
 پازی سەوزی
 پوواری دوور تینەگەیشتبووم..
 باش دزانم؛
 کە سالانیکە مردووم..!

ههنگه ههنگ

له بيشكهوه؛

ههنگه ههنگى گريان دمروات

مندالى كه رولال منم!

ترساو له راستيهك

كه وهك تيريزيك له رووناكى

بهسهر تهختى نيوچه وانمدا تيدمپهري..

خوشك و برايان!

سوپاسگوزارى نيعمهتى خهم و خهفته بن!

ههميشه نيوانتان به شادى بپاريژن،

پينج يان شمش مانگ...

شادى جگه له رازيبوون هيچى تر نيه!

په رسيلاكه دايكانه به دستى پرهوه

دهگه ريتهوه هيلانه،

ونبوو له گليرهى ههيوانى ماليك

كه سالانيكه له بيرچوتهوه..!

زۆرم ھەز لە شيلك بوو،
 ھەر لەبەر ئەو شەوئىكيان؛
 شيلكەكەمانم بردە سەر جيگاگەم،
 تا لەگەل خومدا بيخەوئيم..
 بەيانی كە ھەستام تەماشاشا دەكەم؛
 شيلكەكە ھەمووی پان و پليچ بۆتەوہ..
 ئەو كاتە زانيم ئەوہى كە خۆشمەوئى؛
 نابى بيبەمە جيگاوہ، چونكە خراب دەمبى!
 كە چومە مەكتەب؛
 بۆيەيەكى ئاوييم ھەبوو زۆرم خۆش دەويست
 نيشانى يەك بەيەكى ھاويۆلەكانم دەدا،
 پۆژى تەماشاشا دەكەم؛
 لە ژانتاكەمدا نەماوہ!
 ئەو كاتە تىگەيشتم،
 نابى ئەوہى كە خۆشم دەوئى
 نيشانى كەسى بەم،
 چونكە لەوانەيە ليم بەزن!
 كاتى كەسيكەم خۆش دەويست؛
 پيم دەوت كە خۆشم دەوئى و
 لەبەر ئەو ھەموو شتتیکم دەکرد..

بهلام کاتی تهماشا دهکهم خهريکه
 جيټم دههيليټي؛
 تيگهيشتم که ئيتر نابي پيټي بلټيم خوشم
 دهويټيټ،
 نهگهريټا له دهستي دهمم!
 ههري لهبهري نهوه ئيتر نهگوت خوشم دهويټيټ،
 وازم ليټهينا،
 له دستمدا نهگرت؛
 نهکا بکهويټي و بشکيټي..
 نيشاني کهسم نهدا؛
 نهکا ليټم بدزن..
 نيگهريټا له دستداني نهبووم،
 نهکا له دستي بدمم..
 بهلام
 رټوژيټکيان که گهريټامهوه ديټم؛
 لهگهل کهسيټکي ترديټه و
 مني فهريټاموش کردووه..
 نا... هيچ کاتيټک فيټرنهبووم
 نهوانهري که خوشم دهويټيټ؛
 چټون بيټان پاريزم..! (*)

ئەبىن خۇشەۋىستى بىكەين.. ئەرى..
چونكى خۇشۋىستى
خالى سەر بالى پۇرمانە..
ئىمەيان بە خۇشەۋىستى
لە مالى خوداۋە ناردە سەر زەمى،
ھەرۋەك پەپۈلە
بە كۆل و بارى ھەزار پىنگىيەۋە..
خۇشۋىستى وشەيە و
وشە ژمەرە
كە شەيتان
بەسەر تىرى پىزى ژياندا پىزاندۋىيەتى،
تا ئىمە نەخۇش خات..
ئەۋمىندە نەخۇش؛
كە ناچارى وىرگىرتى
سزاي دووبارەى
ئەزمۇنەكانمان بىين و بووين..

ئېستا بى ھىچ ھىوايەك بەردەوام؛
دەبى ھەموو شەۋى؛
خوشويستن.
ۈمك ددانشۆردنى مندالان
بىرى يەكتەر بەئىننەۋە..
بىرھىتانەۋە واتە دووبارەكردنەۋە..
لە كىبى
گوناهە گەورەكاندا بۆ مرؤف؛
چ گوناھىك پىدەزانى
لە دووبارەكردنەۋەى ئەزمونەكانى
گەورەتر بىت..!۹

هاورئ؛

ئاراميهكى زور سهيره!

دەتوانى لەگەلدا خۆتى خۆت بىت!

دەتوانى بى شەرمکردن؛

باسى ئازارەكانتى لەگەلدا بکەيت،

چەند ناچيز بىت، چەند گران بىت!

دەتوانى لەبارەى کەرئىتیهکانیشهتەوه

قسەى بۆ بکەى!

هاورئ؛

هەلبژاردنى ئازادى تۆيه، بژاردەى تۆيه!

ناوى لە ناسنامەكەتدا نانوسن،

ناوت لە ناسنامەكەيدا نانوسن،

هاورئ خوو نيه،

نەريت نيه،

پاساو نيه،

هاورئ؛

لە هەموو پەيوەندىيەك جياوازترە!

هاورئ چەترىكى دلگيره

تا ماندووتيت لەژيريدا

بە فەرامۆشى بسپيريت..

تهنیا کهوتن

ناوی چند کس ببهه،
-ژن یان پیاو جیاووزی نییه-
که هاتته دونیاوه؛
پیکه نین،
گریان،
ئاواتیان هه بوو،
ههولیان دا،
ئهفیندار بوون،
بیدار بوون،
ترسان،
خۆشحال بوون..؟

ناوی چهند کس بیهه،
-ژن یان پیاو جیاووزی نییه- کئ بوون،
رمنگهکانیان دهناسی،
سهفهریان کردبوو،
گوئهکانیان بۆن کردبوو،
له مهرگی ئەوانی تردا گریاون،
لهژیر باراندا تهر بوون..؟

ناوی چهند کەس بیهەم،
ژن یان پیاو جیاوازی نییه-
خراپکاربوون،
خەڵکیان دەترسان،
خەڵک دەیتەرسانن،
ناویان هەبوو،
ژیان و
مردن..؟

بى ئەۋەى تۆ
تەنەت ناۋىشىان بىستى
ئەفندار بوون،
شكستيان هينا،
نامەيان نووسى،
نامەيان ومرگرت،
گۆرانىيان چرى،
گرىان،
تەنياكەوتن..

***

ئەم ھەموو ڤاكردن و تراويلكهيه
 ئەم ھەموو درەوشانەوہ و ڤشاييه
 من تاكوو كوئ ھاتووم؟
 چۆن بگەرئەمەوہ؟
 چەندە درئژە سئبەرم
 چەندە شينەو بووہ پئيهكانم
 من لەكوئ خەوم لئ كەوت؟
 من شتئكم بە دەستەوہ بوو!
 لەكوئ لە دەستم كەوت؟
 من دەمەوئ بگەرئەمەوہ بو منالئی..
 بەلئین دەدم؛
 قاچم لەمال نەبەمە دەرەوہ،
 نەكەومە دوای سئبەرەكەم..
 تالی تالم،
 چەشنى خورمايەكى
 نەگەيووی كەسك

سهرمامه و

دمزانم هيچ كاتيكيش نابم به خورما

چهنده غهريبم لهسهر ئهم چله سووره

من دممهوي بگهريمهوه بو منالي

نابيت! نابيت! نابيت! نابيت!

پيلاوي گهرانهوه تهنكه به پيمان

ئهوه ناكري به پي پهتي بگهريمهوه؟

پردى گهرانهوه ناتوانيت ئيمه ههنگري!

گهرانهوه مهحاله!

بو تيههريبون له مهحال دهيت كي بينم؟

خهون، خهون، خهون، خهون

خهون له كوئ بينم؟

له خهودا؟

دهى خهوه له چاوم ناكهوي!

تا سى بزميره.. يهك و دوو

سى و چوار

پينج و شمش

حهوت و ههشت

نو و ده.....

خۇنۇوسىنەھەمەكان

چەند رۇژىكە شىت و شەپرىوم!

ۋەك ھىستىرىك

كە كىشى بارى سبەينى دىزانىت

سىست و كەنەفتم..

ئەفنىش

چەند كىلو مۇز، نا،

چەند گىرنگە

بۇ نەخۇشىك

كە بەئاستەم ھەناسە دەدات!

قەلەمجاڧ

ھەمۇ داھىئانىكى ئەدەبى پىس دەكات

قەلەمدار راستەقىنەترىن قەلەمە،

بۇ خوازەى دۇستانە و

بەلىنى قەلەمانى س.ئ.ك.س.ى!

ھەست دەكەم،

دەبىن كېشىم چوار كىلو زىاد بىكەم و
دارايىيەكەم دوو بەرانبەر بىكەم،
تا بتوانم شىكۆى بوون،
بە پەخشانىكى كلاسىك وەسپ بىكەم!
خۆنووسىنەوەكان،
دەستكارى پەيامبەرەكانن؛
كاغەزە زمردەكان
لە پارچە زمويىيەك دەچن،
كە لە دەستىكى خاوتتەوە
بە مىرات جىمابن..!

***

که من دمرم

کاتیک دمرم

هیچ شتیک روونادات!

نه شویتیک له بهر من دمیكات به پشوو،

نه له ههوالهکاندا باس دهکری

نه له رۆژژمیردا

به دپیری ناوهکهه دهنووسری

تهنها..

قزی دایکم،

که میک سپیتر دهی و

باوکم، که میک شکسته تر..

خزمانیش،

چهند رۆژیک پشوودمدن و ناچنه کار

هاوریکانم،

دوای به خاکسپاردنم،

دهچن بۆ کهباب خواردن!

هيواش هيواش

دهست دهكهن به پي كهنين..

بهراست لهبارهي يارهكهمهوه بليم:

ها!

ئهويش به پي كه نينهوه،

له باوهشي يه كيكي ديكهدا،

من لهبير دهكات.

من تنها گوره لكه نه كه ماندوو دهكهم و

ئهوانهي ستايشي ئه و چاكانهم دهكهن،

كه نه مبووه و

فرميسكي تيمساحيي دهريژن..!

سه رهنجام؛

من تنيا ده ميتمه وه و

گوريكي تاريك و سارد..

من ده ميتمه وه و

خه مه هه ميشه يه كانم

كه له گه لمداه ده ميتمه وه..!

تەماشای ئەم دونیایە بکە؛

قەسە قەسە دێنێ، پارە پارە دێنێ، خەو خەو
دێنێ، بەلام خۆشەویستی خیانت دەهێنێت!
بریا هەمووان تێدەگەشتن کە خۆشەویستی
بەخشین بە قەلەرەشیک کە دلێ هەیه، هەزار
هێندەى خۆشەویستی بەخشین بە تاوسیک
باشترە کە تەنها جوانی هەیه! بریا دەکرا
پەنجە بکەین بە قوورگماندا و هەموو
خۆشەویستیهکان بە یەكجار بێنینهوه،
وەفاداری مەرفەهەکان زەمەن دەیسەلمێنێ نەك
زمان. ژيان فییری کردم کە هیچ شتیک لە
هیچ کەسێک دوور نیە!

هەرگیز ئەو پستەیه لە یاد مەکە:

"بۆ وەلامی (خۆشم دەوییی) هەندیک کەس،
تەنانهت وتنی وشەى (سوپاس)یش
زیادەیه!" (*)

که دهوله‌مهند بیت، به‌فر ده‌بیته بیانویه‌ک
بو کرینی جلی تازه و پوشتن بو یاری
خلسکینه‌ی سهر به‌فر و چیژ وهرگرتن له
ژیان... به‌لام خوا نه و پوژه نه‌هینیت که
هه‌ژار بیت و به‌فر بباریت، له بی کار بوونی
باوکه کریکاره‌که‌ت بیگره تا کون تی بوونی
پیلاوه‌کانت و دل‌وپه کردنی سه‌قفی
خانوو‌که‌ت... بوچی ده‌بیته پاره دیاری
بکات؛ که به‌فر نیعمه‌ته یان عه‌زاب؟! (*)

بينيوته كاتيڪ بادهميكي تال دهخوي، خيرا
به دويدا چند بادهميكي شيرين دهخويت تا
تاليه كه له ناو ببات. خو ئيدي تو چيز له و
بادمه شيرينانه وهرناگري، بهلكو تنها
دهتوي تاليه كه له دهمتدا لابات، هر
ئوهندهي تالوه كه له زارتدا پوي، ئيدي
دهترسي بادهمي تر بخويت نهكا ديسان تال
بيت.

ئفنيش وهكو ئو بادمه تاله وهمايه،
دواي خوئي به خهلكي زورت دهناسينيت،
بهلام تنها بو لهبيرکردني ئوه.

مروفهكان يهك جار بهپاستي دهكهونه
ئفينهوه، له دواي ئو جار يان بو
فهرموشکردني ئفيني يهكهمه، يا لهترسي
تهنيايه. (*)

ئەڤىن درۆيه كى ئالۆز و شىرىن و سهيره،
ناوئىكى خوازراوى ئەو ئومىده به دینه هاتوانه يه
كه شه ممان به يه كشه مه ده گه ینیت ...
ئەڤىن درۆيه كى فریوه ده ره كه ناچارمان
ده كات له هه وشه دا به دووى شتێكدا
بگه پین، كه خۆى له گىرفانمادایه!

جيئي خويه تي ويڙاي سوپاس و پيڙانين ٻو هه موو هاوچه شنه کانم و
مروڻايه تي و ميڙوو و شارستانيه تيان، گله ييه ڪيان ناراسته بڪم ڪه ٻو
دهبي پيلاوه کانمان به بهاي قاچه کانمان بڪرين؟ ٻوچي ٻو ڙياننڪي
ساده و ناسايي نه و هه موو درو و دزييه بڪين؟ ٻوچي دهبي جواني
ڙيان ته نها له قوناغي منداليماندا نه زمون بڪين؟ بهارورد به تاريڪي
قورس و گه وره ي (نه بوون)؛ هيشتا (بوون) نيعمه تيڪه، هه رچوننڪ بيت
شيرينتر و دلگيرتره ..

J'm Love with Love But Scared of Women

Hossein Panahi

Translated by *Twana Amin*

له بلاوڪراوه ڪاني ڪتابخانه بادگار

نخ: ۳ ههزار